

**het mondelinge examen van Hilde Crevits
blijven cursussen en boeken een dure grap?
Erasmus: er zijn ook thuisblijvers**

studentenblad Universiteit Antwerpen
dwards
nr. 104 | jaargang 16 | september 2016 | gratis | www.dwards.be

COVER **Hilde Crevits**

Tijdens een wervelend autogesprek dient de minister van Onderwijs ons van antwoord op enkele heikele onderwijskwesties.

ONDERZOEK **boeken en cursussen: een zware last**

Acco, Universitas en cursusdiensten. Wie heeft de beste prijs? Onze redacteurs zochten uit of we meer geld kunnen overhouden voor het studentenleven.

ONDERWIJS **thuisblijven van Erasmus?**

Stel, je staat vertrekkensklaar voor een prachtig en verrijkend erasmusverblijf, maar moet uiteindelijk thuisblijven wegens administratieve rompslomp. Het overkomt meer studenten dan je denkt.

03 EDITORIAAL **vertrouwde vernieuwing**

Een nieuw jaar, een nieuwe hoofdredacteur die zijn gedachten deelt. Er zijn echter nog meer veranderingen gaande.

10 UNIVERSITEIT **rector Van Goethem**

Alain Verschoren heeft nog maar net zijn biezen gepakt, of er staat al een nieuwe rector klaar.

16 COLUMN **niemandsland**

Columniste Silke bevindt zich in de grijze zone tussen studie en werk. Hoe omschrijf je deze periode?

18 CENTERFOLD **Pokémon Go**

De kaaien blijken populair voor de virtuele jacht. Onze fotografe gaat op roofdierenjacht.

20 BLIKOPENER **wetenschapstalent**

Twee jonge wetenschappers aan de Universiteit Antwerpen werden genomineerd voor de titel 'Wetenschapstalent 2016'.

22 INFORMATIEF **examenkopieën**

Is het mogelijk om een kopie van je examen op te vragen?

24 DWARSLIGGER **Joonas**

We layed in bed with an Erasmusstudent from Finland who's discovering Antwerp.

26 PROFFENPROFIEL **Rita Roggen**

Onze prof van de maand heeft het over een drukke agenda, bubbels en een klavertjevier.

32 BETWETER **vissen bestaan niet**

U zegt dat vissen bestaan? Wij weten wel beter.

33 PUZZEL **dwarswoordpuzzel**

Wie *dwars* leest, weet meer.

34 HET LAATSTE WOORD **zytholoog**

Water, water, water, water! Wij drinken liever bier!

35 POËZIE **Ulrike Burki**

In samenwerking met Jeugd en Poëzie zetten we elke maand een gedicht in de kijker. Deze maand een kersverse studente aan UAntwerpen.

36 STRIP **Chrostin**

vertrouwde vernieuwing

editoriaal

Dames en heren, hier is 'm dan! Ik heb het niet over de iPhone 7, maar over de eerste *dwars* van het academiejaar. Ook wij pakken uit met een geheel nieuwe formule, die voor een groot deel hetzelfde blijft. De opmerkelijke lezer heeft immers al gezien dat de inhoudstafel van deze *dwars* verschilt van de laatste *dwars* van vorig academiejaar. Bovendien is er bij ons nu ook plaats voor poëzie (p.35) en hebben we een nieuwe huistekenaar, Christina De Witte (p.36), beter bekend als Chrostin. Oh, en zei ik al dat we nu ook enkele artikels *in English* hebben? *Erasmusproof* dus!

Vernieuwing alom, want niet alleen *dwars* maakt een verandering door, ook de universiteit komt met wat nieuws: rector UAntwerpen 3.0. De plannen van dit nieuwe *Operating System* voor de universiteit, prof. dr. Van Goethem, lees je op pagina 10. Over *Operating Systems* gesproken, we lazen in de krant dat steeds meer studenten richtingen studeren die leiden naar banen die door computers kunnen worden overgenomen.

Hoe doe je dat dan, overleven in de wijde wereld buiten de universiteit? Waarschijnlijk kan onze columniste Silke (ja, ook zij is nieuw!) je wat tips geven (p.16).

De meesten staan echter nog niet zo ver en maken zich op om het nieuwe academiejaar goed in te zetten. We vroegen aan de minister van Onderwijs wat ze deed om dat mogelijk te maken (p.4). Je opnieuw inschrijven betekent echter ook boeken en cursussen kopen, maar moeten die wel zo duur zijn? Wij zochten het uit op pagina 12. Sommigen vertrekken bovendien op Erasmus, hopelijk hebben zij niet te veel problemen ondervonden bij hun vertrek (p.28).

Nieuwe rector, nieuwe afgestudeerden, maar ook en vooral nieuwe studenten. Het zijn er blijkbaar wel minder dan vorig jaar. Dat laten wij niet aan ons hart komen, want al deze vernieuwing geeft toch reden tot vieren! En liefst met een goed glas bier. Weet je niet welk bier je best kiest in deze situatie? Dan kan een zytholoog je misschien helpen (p.34). En anders vier je gewoon door deze *dwars* te lezen. Ik beloof het je, het is de moeite!

Yannick De Meulder,
Hoofdredacteur

colofon

dwars is het studentenblad van de Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. *dwars* verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op UAntwerpen-campusen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim, Mutsaard en Stadscampus. Dit nummer werd afgesloten op 18/09/2016. Oplage: 2500 exemplaren. V.U. Yannick De Meulder, Kauwenberg 22, B-2000 Antwerpen

Hoofdredacteur Yannick De Meulder
Redactiesecretaris Stijn Demarbaix

Adjunct-hoofdredacteur Anouk Buelens-Terryn

Redactie Alexia D'hont, Amaury De Meulder, Anouk Buelens-Terryn, Caroline Van de Pol, Dagmar Tureluren, Donna Kerseboom, Jutta Buytaert, Ken Van Oproy, Quinten Van den Broeck, Ruben Bal, Silke Rochtus, Stijn Demarbaix, Yannick De Meulder

Eindredactie Jolien Bernaerts (verantwoordelijke), Amaury De Meulder, Annemarie Verschragen, Dagmar Tureluren, Donna Kerseboom, Jutta Buytaert, Ruben Bal, Silke Rochtus

Beeld Anouk Buelens-Terryn, Dagmar Tureluren, Diana Dimbueni, Lie van Roeyen, Natasja Van Looveren, Yannick De Meulder

Vormgeving Anouk Buelens-Terryn, Diana Dimbueni, Stijn Demarbaix, Yara Goth

Social Media Donna Kerseboom, Mathilde Luijten

Web Maxene Willems, Ruben Bal

IT Stein De Groof (verantwoordelijke), Kristof De Middelaer, Ruben Van Assche

PR Jutta Buytaert, Quinten Van den Broeck

Drukkerij Favorit

Cover Diana Dimbueni

Met dank aan Chrostin, Jeugd en Poëzie, Martijn Fraanje, Ulrike Burki

E-mail contact@dwars.be **Adverteren** adverteren@dwars.be **Website** www.dwars.be

Redactielokaal en correspondentieadres: *dwars* - studentenblad Universiteit Antwerpen, Kleine Kauwenberg 22, B-2000 Antwerpen

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt het recht ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

warmte voor het onderwijs

het vuur in Hilde Crevits

tekst: Anouk Buelens-Terryn ■ beeld: Diana Dimbueni

Stipt om half vier lopen we door de schoolpoort. De bel luidt en op de speelplaats worden klasrijen gevormd. Behalve iets verderop, waar een groep kinderen zich verzamelt rond een voorovergebogen vrouw. Wij zien enkel een blauwe sportieve t-shirt en zwarte gympen. De leerlingen wapperen fier met een papier waarop een handtekening prijkt. 'Hilde' lezen we in een flits.

"Daar zijn jullie!", lacht Hilde Crevits, "Je hebt hier wat gemist." Basisschool Kompas in Geel is vandaag gestart met het initiatief *one mile a day* dat kinderen meer wil doen bewegen. "Ik heb de ouders nog niet gesproken, maar ze kunnen er toch niets op tegen hebben dat hun kinderen meer bewegen op school?", vertelt ze voor een aanwezige cameraploeg. We zijn niet als enige pers getuige van de uitgewisselde high fives en *fist bumps* tussen onze minister van Onderwijs en 'haar' leerlingen. Tien minuten later wordt het t-shirt geruild voor een hemd en is onze minister klaar om zich richting Mechelen te laten voeren. En wij mogen mee.

We kruipen achterin de auto, zij rechts, wij links. Haar smartphone in glitterjasje ("Op reis was er een uitverkoop van zulke hoesjes ...") wordt opzij gelegd. Een dikke bundel papieren verhuist naar haar schoot. "Ik ben er helemaal klaar voor." En dus steken we van wal.

“Waarom zou je de leiding van een groep nemen, als je niet in je mensen gelooft?”

Een jaar geleden werd het inschrijvingsgeld verhoogd voor het hoger onderwijs, niet zonder protest. Hoe staan de zaken er een jaar later voor?

“Er is inderdaad heel wat te doen geweest rond die verhoging, maar ik sta daar honderd procent achter. Het afgelopen academiejaar steeg het aantal studenten in het hoger onderwijs met 1,1 procent, dus van een schrik-effect is zeker geen sprake. De verhoging geldt dan ook niet voor iedereen. De studenten die een studiebeurs krijgen, betalen nog steeds hetzelfde bedrag als voorheen. Dan is er nog een groep die daar net buiten valt, de bijna-beursstudenten. Ook voor hen is er een bijzonder tarief in het leven geroepen.”

“Nu, ik vind dat het inschrijvingsgeld nog altijd laag is. Vlaanderen investeert zeven-duizend euro in de student en deze moet zelf minder dan duizend euro bijdragen. Dat blijft toch nog zeer bescheiden?”

“ Ik ben het een beetje beu dat het onderwijs steeds opnieuw wordt afgeschilderd als problematisch

“Vorige week kreeg ik de vraag of er niet veel meer aanvragen zijn om gespreid te betalen. Dat klopt, maar het kan evengoed een positief signaal zijn. Meer mensen weten kennelijk dat je die aanvraag kan doen. Je krijgt dan ook wel eens te horen dat je het automatisch zou moeten aanbieden, maar dat werkt niet voor iedereen. Ik ben bijvoorbeeld net wat slordiger in zulke zaken en als ik het in drie keer zou moeten betalen voor mijn kinderen, zou de kans veel groter zijn dat ik het eens een keertje vergeet. Iedereen is daarin echter anders, dus ik vind het zeker belangrijk dat het wel kan.”

“Ik denk dat we tevreden mogen zijn met ons hoger onderwijs in Vlaanderen. Je kan studeren wat je maar wil, waar je maar wil en aan een heel democratische prijs. Sommige parlementsleden komen me vertellen dat studeren in Scandinavische landen gratis is. Ook dat klopt, maar ze hebben daar een enorme numerus clausus. Als het volzet is, is het volzet. Bij ons is er enkel een stop voor de studierichtingen Geneeskunde en Tandheelkunde. We kennen hier op dat gebied een ongelooflijke luxe.”

Het toelatingsexamen arts en tandarts ligt toch erg gevoelig. Een paar dagen geleden kregen weer een hele hoop studenten te horen dat ze de studie niet mogen aanvatten.

“We breken dromen met de toelatingsproef arts en tandarts, dat is waar. Ik hoor de verhalen ook in mijn directe vriendenkring. Gisteren nog kreeg ik een mailtje van een vriend wiens zoon net een tiende tekort had. Dat is vreselijk. Het is zeker niet zo dat als je niet slaagt voor het examen, het dan onmogelijk zou zijn voor jou om een goede geneesheer te worden.”

Bij het begin van uw legislatuur kondigde u aan de proef grondig onder de loep te nemen. Wat is er al gebeurd en wat mogen we nog verwachten?

“Eerst en vooral hebben we een begeleidingscommissie aangesteld. Een aantal experts – die niet met de vakinhoudelijke kant van het examen bezig zijn – zorgen ervoor dat de taal van het examen verstaanbaar Nederlands is. Twee jaar geleden zijn er immers een aantal mensen naar de Raad van State getrokken omdat het examen niet helder genoeg was opgesteld. Ze hebben toen gelijk gekregen. Zulke situaties willen we vermijden. Het examen is door deze commissie nu begrijpbaar opgesteld, maar het blijft natuurlijk zeer moeilijk.”

“De lat ligt erg hoog, omdat we de instroom bewust willen beperken. Als geneesheer werk je op kosten van de maatschappij. Te veel artsen zou kunnen leiden tot onnodig veel consultaties, waardoor ook de kosten van de ziekteverzekering erg zouden toenemen. Dus hebben wij een examen nodig met een zodanige moeilijkheidsgraad dat ieder jaar een groep van zo'n duizend studenten kan starten. Dat precieze aantal varieert van jaar tot jaar, maar we zien wel dat we daarmee binnen de federale quota blijven op het moment van de doorstroom naar het beroep.”

De kranten kopten laatst dat steeds meer huisartsen op jonge leeftijd al een patiëntenstop invoeren. Moet daar geen rekening mee worden gehouden bij het opstellen van het toelatingsexamen? Wordt een tekort aan huisartsen door de beperkte instroom zo niet in de hand gewerkt?

“Bij het afleggen van het toelatingsexamen moet je nog niet aangeven of je voor arts of tandarts wil gaan, laat staan welke specialisatie je later zal uitkiezen. Wij hebben bij het examen geen idee hoeveel huisartsen uit die groep zullen komen zoveel jaar later. Ik heb er wel al aan gedacht om het examen te splitsen: een voor arts en een voor tandarts.” ▶

“We hebben immers ook een tekort aan tandartsen. Ik weet alleen niet of twee toelatings-examens in het leven roepen wel de oplossing voor dat probleem is.”

“Bij de studie Geneeskunde zien we dat er erg veel jongeren specialist willen worden. Het beroep van huisarts kent gelukkig de laatste jaren weer een opmars, maar er is een nieuwe generatie opgestaan. Eentje die niet meer van zeven uur 's ochtends tot twaalf uur 's nachts wil werken, maar ook nog wil kunnen genieten van het leven. Dat verandert de toekomstperspectieven. Daarom voert de federale overheid nu ook onderzoek uit om in te schatten hoeveel artsen we later nodig zullen hebben. We willen een langetermijnplanning maken. Er wordt aan gewerkt.

Hoe moeilijk is het om als politicus een evenwicht te vinden tussen de traagheid waarmee (onderwijs)structuren veranderd kunnen worden en de snelheid waarmee de maatschappij evolueert? Is het onderwijs niet gedoemd om overal achteraan te hollen?

“Moeilijk is het zeker, het is en blijft een enorme oefening. We willen nu bijvoorbeeld de eindtermen vernieuwen in het secundair onderwijs. De huidige zijn twintig jaar oud en stammen uit de periode waarin de digitale wereld nog praktisch onbestaande was. Het is dus tijd dat die eens in een modern jasje gestoken worden, zodat ze klaar zijn voor de volgende twintig jaar. Al kunnen we sommige evoluties natuurlijk niet inschatten. Wat niet wil zeggen dat de huidige eindtermen volledig achterhaald zijn, hele stukken zijn nog erg modern en kunnen zeker hergebruikt worden.”

“Ieder kind is verschillend, maar de deuren zouden voor iedereen op dezelfde manier moeten opengaan

“Zulke hervormingen lopen inderdaad traag. Anderzijds staat er in onze grondwet dat er vrijheid van onderwijs moet zijn. Dat houdt in dat er niet zoveel voorwaarden zijn om een school op te richten. Hierdoor ligt er enorm veel creativiteit aan de basis van scholen. De school waar we net zijn vertrokken, is bijvoorbeeld volop bezig met *co-teaching* waarbij er twee leerkrachten voor één grotere klas staan. In zulke initiatieven geloof ik fel. Je moet als minister vooral veel mogelijk maken, maar niet te veel opleggen. In het verleden hebben we veel te vaak dingen verplicht, waardoor een stukje creativiteit gefnuikt is. Het is mijn taak om dat terug op de voorgrond te krijgen in het onderwijs.”

In welke mate kunnen leerkrachten bijdragen aan deze creativiteit?

“Zij vormen de cruciale schakel. Ik vind het vreselijk wanneer leerkrachten het leerplan volgen met het werkboek én alle leerblaadjes met oefeningen. Op die manier is er geen ruimte om nog een stukje creativiteit te laten leven. Dat vind ik zeer spijtig. Je herinnert je toch nog altijd die ene leerkracht die eruit sprong? Niet steeds omwille van het vak, maar om de persoonlijkheid, om de stijl van lesgeven en leerkracht zijn.”

Zijn er leerkrachten u zo bijgebleven?

“Mijn turnjuf van de lagere school was mijn absolute idool. In het secundair onderwijs heb ik een aantal moeilijke jaren gehad. Ik voelde me niet goed in mijn vel en zeker mijn vierde middelbaar heeft daar erg onder geleden. Wanneer ik nu van jongeren hoor dat ze er geen goesting meer in hebben, kan ik dat wel begrijpen. Ondanks mijn slechte punten voor wiskunde, ben ik toch aan Latijn-Wiskunde begonnen in het vijfde middelbaar. Daar had ik een leerkracht wiskunde die me als een volwassene behandelde en me mezelf liet zijn. Plots haalde ik weer goede punten voor dat vak. De persoonlijkheid van de leraar doet er echt wel toe, dat heb ik zelf mogen ondervinden.”

Hoe verzeker je de kwaliteit van leerkrachten? Er hangt zoveel van hen af.

“We willen de kwaliteit van de lerarenopleiding verder versterken. Er komt nu een soort toelatingsproef om te laten blijken wat we van je verwachten als je leraar wil worden. Inhoudelijk moet de opleiding wat versterkt worden, alsook de leer- en lesmethodieken. Bovendien is er nood aan extra coaching wanneer de jonge leerkrachten starten. We willen daar de komende periode erg in investeren.”

Is dat mogelijk, de problemen van vandaag oplossen én een fundering leggen voor later?

“Zeker, de anderstalige leerlingen vormen een mooi voorbeeld. Door de asielcrisis zijn er erg veel vluchtelingenkinderen in onze scholen ingeschreven. De OKAN-klasjes – onthaal-onderwijs voor anderstalige nieuwkomers – zijn als paddenstoelen uit de grond geschoten. Ik ben enorm positief verrast over hoe snel en goed dat verlopen is. Leerkrachten met tonnen ervaring waren bereid om hun expertise te delen en de maatschappelijke uitdaging aan te gaan. Ondertussen leren de toekomstige leerkrachten in de lerarenopleiding hoe ze moeten omgaan met de enorme diversiteit die vandaag in de klassen aanwezig is. Zo zijn deze al bij het afstuderen voldoende geschoold om in meertalige contexten les te geven. We stoppen het in de opleiding, waardoor we bouwen aan de toekomst.”

“ In het verleden hebben we veel te vaak dingen verplicht, waardoor een stukje creativiteit gefnuikt is

Vangt u signalen op van een toenemende maatschappelijke radicalisering? Zijn er scholen die verdrinken?

“Er is zeker radicalisering merkbaar in onze maatschappij, maar tegelijk zie ik hoe ongelooflijk veerkrachtig ons onderwijs daarop reageert. Na de zware aanslagen in Brussel en Zaventem zijn de scholen geen enkele dag dicht geweest, alle kinderen konden naar school blijven gaan. Leerkrachten en scholen tonen een zeer groot maatschappelijk engagement. Ik ben dus positief gestemd over het wapen dat het onderwijs is tegen radicalisering. Zoals Malala Yousafzai, de kinderrechtenactiviste die de Nobelprijs voor de Vrede won in 2014, ook zei: 'Het onderwijs en kritisch denken zijn de beste wapens tegen elke vorm van geweld.' Daar moeten we dus volop in blijven investeren.”

“Enkele weken geleden zei ik ook al in een interview dat ik vind dat scholen nog meer aandacht moeten hebben voor het burgerschap. We moeten echt goed weten wat er in onze grondwet staat en wat dat allemaal betekent. Wat is gelijkheid tussen man en vrouw? Vrijheid van meningsuiting? We moeten aan jongeren blijven duidelijk maken hoe mooi onze samenleving is. Het is zo belangrijk dat we die waarden uitdragen.”

“Onderwijs is dan ook zoveel meer dan enkel kennis opdoen. We moeten kinderen engageren. Ze moeten zelfstandige volwassenen kunnen worden. Dat leer je thuis, maar ook een stuk op school. Het is een deel van het opvoeden, vind ik, om kinderen met tegenstellingen te leren omgaan. Je moet risico's durven nemen, bereid zijn om te falen. Anders ga je nooit veel uitdagingen hebben in je leven.”

Wat vindt u de grootste uitdaging in uw job? Wat zou u het allerliefst veranderd zien in het onderwijs?

“Mijn grootste ideaal is dat meer kinderen gelijk aan de start zouden kunnen komen. Het is confronterend om te zien dat kinderen die onvoldoende aanwezig zijn in de kleuterklas op driejarige leeftijd al zo'n spectaculaire achterstand kunnen oplopen ten opzichte van andere kinderen. Dat is ook de reden waarom de Vlaamse regering heeft beslist om in de toekomst een premie uit te reiken wanneer een kindje op driejarige leeftijd al naar school komt. Dat vind ik een zeer goede maatregel. We moeten alle kinderen naar school krijgen. Allemaal. Ook op die leeftijd. Je merkt dat als je er niet op tijd bij bent, je een achterstand opbouwt in de loop van de jaren. De kinderen die op die leeftijd niet naar school gaan, zijn ook de leerlingen die op latere leeftijd vaker gaan spijbelen of opeens afhaken.” ▶

“De gelijkheid van kinderen intrigeert mij enorm. Ieder kind is verschillend, maar de deuren zouden voor iedereen op dezelfde manier moeten opengaan. Dat is helaas zo moeilijk te realiseren. Ook in het hoger onderwijs. Hoeveel kinderen krijgen door hun thuissituatie geen kans om hoger onderwijs te volgen? En hoeveel kinderen mogen vier keer falen en het toch nog een keer proberen? Daarom willen we een oriëntatieproef invoeren in het middelbaar en dat ieder kind die aflegt. Hopelijk zijn er zo jongeren die misschien toch tot de conclusie komen dat het hoger onderwijs wel degelijk iets voor hen kan zijn. Ik hoop dat de scholen daarna met de ouders in gesprek kunnen treden.”

“Dus als ik iets mocht kiezen dat in een vingerknip opgelost zou kunnen worden, is het dat. Ik besef heel goed dat ik dat niet gemakkelijk voor elkaar ga krijgen. Maar ik mocht kiezen, toch?”

Zeker. U klinkt trouwens bijzonder begaan. Mag ik spreken van liefde voor uw vak?

“Ik doe mijn job inderdaad ontzettend graag. Maar er zijn ook erg veel zorgen. Ik moet bekennen dat ik niet wist dat de opdracht zo omvangrijk zou zijn toen ik eraan begon. Ik ben het een beetje beu dat het onderwijs steeds opnieuw wordt afgeschilderd als problematisch. Ik wil niet meelopen met al die negatieve verhalen en probeer te kijken naar al het positieve. Leerkrachten en directeurs zeggen soms dat ik precies weer geloof in hen. En ze hebben dat ook nodig. Waarom zou je de leiding van een groep nemen, als je niet in je mensen gelooft?”

“Leerkracht zijn is een enorme opdracht, dat besef ik maar al te goed. De armoede neemt toe, steeds meer kinderen leven in moeilijke gezinssituaties. En dan komen er nu de vluchtelingenkinderen bij die al zoveel hebben meegemaakt. Je kan niet verwachten dat een kind zijn zorgen aan de kapstok hangt als het de klas binnenkomt.”

“ We moeten alle kinderen naar school krijgen. Allemaal

“Mijn ouders waren leerkrachten. Ik ben groot geworden met het vak. Mijn moeder kon de kinderen meetrokken door de manier waarop ze les gaf. Ze krijgt nog steeds kaartjes van kinderen die ooit, soms wel dertig jaar geleden, bij haar in de klas zaten. Het is dan moeilijk om niet te geloven in de kracht van het onderwijs. Dat is wellicht ook de reden waarom ik het zo graag doe.”

Was het dan moeilijk kiezen tussen Openbare Werken en Mobiliteit en Onderwijs?

“Ik was heel graag minister van Openbare Werken en Mobiliteit, ik ging er ook echt van uit dat ik weer voor die positie zou gaan. Opeens kreeg ik de kans om minister van Onderwijs te worden en daar heb ik eigenlijk niet verder over moeten nadenken. Het onderwijs begeleidt het grootste kapitaal dat we hebben in onze maatschappij. Het gaat om met het kostbaarste dat mensen bezitten: hun kinderen. Ik ben nog steeds erg blij dat ik heb toegezegd, ik zou er altijd spijt van hebben gehad als ik het niet had gedaan.”

We rijden Mechelen binnen. Wanneer de autodeuren openen voor het Huis van de Mechelaar, is ons interview *on the road* afgelopen. “Dat was eens wat anders, niet?”, lacht ze. We vereeuwigen ons gesprek niet enkel op tape, maar ook met een selfie. Wanneer ze even later haar speech voor de Week van de Geletterdheid geeft, verdwijnt het spiekbriefje al snel in haar broekzak. “Ik was vandaag in het gezelschap van twee studentes die alle kansen hebben gekregen, maar niet iedereen kon op diezelfde trein springen. Ik vind het ongelooflijk knap dat jullie je engageren om bij te leren”, spreekt ze de volwassen cursisten toe. “We zijn nooit te oud om te leren”, besluit ze. Achteraf vraagt ze ons stilletjes of we het niet erg vonden dat ze ons aanhaalde. “Ik vond het wel passend ...”

Onze minister van Onderwijs is een vlotte dame en aan haar intentie kunnen we niet twifelen. ▀

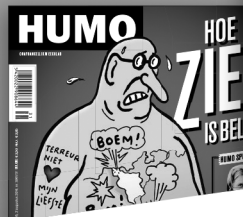
Straffe kortingen op kranten en magazines!

tot
-66%

Studenten abonnement.be

Krijg héél veel korting op Het Laatste Nieuws, De Morgen, De Tijd, Humo, Dag Allemaal, Story, Blik, TV Familie, TeVe-Blad, Vitaya en Goed Gevoel met je studentenkaart.
Bekijk alle kortingen op studentenabonnement.be

Leerkracht?
Bekijk de exclusieve aanbiedingen op leerkrachtenabonnement.be

HET LAATSTE NIEUWS
DeMorgen.

Dag
allemaal

HUMO
story

TeVe
BLAD
tv familie

DE
TIJD
Blik

Goed
Gevoel
vitaya

de rector is dood, lang leve de rector!

Herman Van Goethem over het rectorship

tekst: Stijn Demarbaix ■ beeld: Herman Van Goethem

“De universiteit heeft meer dan ooit nood aan een rector met visie, aan een rector die inspireert, aan een rector die, waar nodig, ook nieuwe wegen durft inslaan.” Een inleidende zin uit de visie- en beleidstekst van Herman Van Goethem, toen nog kandidaat-rector en volop in verkiezingsstrijd met Johan Meeusen, ondertussen met 51,4 procent van de stemmen de gekroonde opvolger van Alain Verschoren. Hoog tijd dat we onderzoeken of de voormalige prof Geschiedenis en Rechten een rector met visie en inspiratie is die een onbekend pad wil betreden.

Klokslag half elf wandelt Herman Van Goethem het Agora Caffee op de Stadscampus binnen, precies het tijdstip dat we hadden afgesproken om elkaar tussen thee en koffie te spreken. “Timemanagement is erg belangrijk. Ik werk niet meer dan vroeger, maar ik merk wel dat ik nu veel efficiënter met tijd moet omspringen”, steekt de kersverse rector van wal. Of mogen we hem die titel eigenlijk nog niet toekennen? “Dankzij een of ander reglement start mijn mandaat pas vanaf 1 oktober. Dwaas vind ik dat, want het academiejaar is dan al een week bezig. We moeten de begindatum van het mandaat veranderen naar 1 september of 1 augustus, dat spreekt voor zich.”

“Anderzijds ben ik al sinds maart vlijtig aan de slag om mijn rectorship voor te bereiden, een inlooperperiode die ik met open armen heb verwelkomd. Door het goede contact met de vorige rector, een goed draaiende administratie en de hardwerkende ploeg rond mij loopt de overgang erg vlot, en dat is een noodzaak, want dit beroep verschilt totaal van lesgeven en onderzoek uitvoeren.” Wat doet de man aan het hoofd van een universiteit juist? Een vraag die blijkbaar van onze gezichten af te lezen valt, want onverstoord raast Van Goethem verder: “Naast vergaderingen voorzitten, bestaat mijn taak erin mensen samen te brengen in functie van een bepaald project. In totaal zijn er zo’n vijftigtal belangrijke dossiers die openliggen en die ik telkens aanstuur, zonder dat ik me in het operationele begeef. Het is niet aan mij om die dossiers tot op dat niveau te doorgronden, daarvoor heb ik een team.” We vragen hem of hij een voorbeeld kan geven van zo’n dossier, want bij zijn gepassioneerde, doch ietwat vage repliek kunnen we ons niet meteen een beeld vormen. Na een teug van zijn koffie treedt de rector met plezier in detail: “Analoog met *The Internet of Things*, denken we na over een *University of Things*, een groot

project dat vertrekt vanuit de vraag wat je kan aanvangen met *big data* in de organisatie van een stedelijke en commerciële samenleving. Ik stel me voornamelijk de vraag hoe een universiteit mee deze kar kan trekken. Het eventuele antwoord is in de vorm van een nieuwe opleiding met een tweejarige, interuniversitaire master die ingebed kan worden in de universiteit en meegefinancierd wordt door de bedrijfswereld. Dat laatste is noodzakelijk omdat we middelen nodig hebben, al moeten we erop letten dat we niet afhankelijk worden van de bedrijven. Zij zien ons nogal eens graag als leverancier van producten, hetgeen we uiteraard niet zijn. Maar de dossiers gaan over de meest uiteenlopende onderwerpen. Personeelsstructuur, valorisatie van onderzoek en het optrekken van nieuwe gebouwen zijn enkele voorbeelden van interne universitaire onderwerpen. Ontwikkelingssteun en sociale problematiek vragen dan weer om een samenwerking met de stad.”

Niet al te subtiel polsen we of een vroegere bekendmaking van de examenroosters als aandachtspunt gemarkeerd staat. Zijn antwoord is positief, want hoewel hij het vanzelfsprekend vindt dat de roosters op facultair niveau gedeeld worden, is hij van mening dat de verdeling in sommige faculteiten sneller kan. “Niettemin kan ik slechts opmerken dat we ervoor moeten zorgen dat de roosters vlugger bekend geraken, want ik ken dat dossier niet en ben dus niet op de hoogte van allerlei hindernissen. Maar als ik het als rector aangeef, maakt dat indruk en kan dat een impuls zijn.”

Van Goethem mag dan achteloos onderuitgezakt op zijn stoeltje zitten – hetgeen deels te wijten valt aan zijn nonchalante persona, deels aan het niet al te comfortabele meubilair in het Agora Caffee – aan vuur in zijn woorden ontbreekt het niet. “Mijn tip voor de studenten is dat ze nieuwsgierige passie leggen in hun studies. Dan loopt het doorgaans wel goed. Anderzijds zijn er studenten die dat niet in zich hebben. Sommigen zijn ook erg ‘jong’ op achttien. Toestanden zoals in Azië, waarbij ouders in tentjes overnachten om hun achttienjarige kind tijdens de eerste weken te begeleiden, zijn hier gelukkig niet de norm. De overgang naar ‘de grote wereld’ kan moeilijk zijn, maar na enkele jaren studeert iedereen wel als volwassen intellectueel af. Dat zien we elk jaar opnieuw bij de promoties. We vormen mensen, dat vind ik geweldig.”

De energie van de rector lijkt onuitputtelijk. In zijn eigen studentenjaren combineerde hij Geschiedenis met Rechten, waarbij hij de vakken van de ene opleiding in eerste zit en de vakken van de andere in tweede zit aflegde. Het hoogleraarschap was een logisch vervolg.

“Ik ben een geboren wetenschapper, gemaakt om te schrijven. Als onderzoeker ben ik momenteel een vis op het droge. Eigenlijk komt mijn rectorship een jaar te vroeg, want ik had de tijd goed kunnen gebruiken om mijn boek over Antwerpen tijdens de Tweede Wereldoorlog af te werken. Zeker nu ik zie hoe knap Jeroen Olyslaegers met mijn archiefmateriaal is omgesprongen in zijn roman *Wil*. Hij gebruikt fictieve personages met fictieve dialogen, wat moet dat dan geven als ik de feiten weergeef? Mijn werk zal dus volgen, maar daar zal ik ook ‘wil’ voor nodig hebben.”

“Maar versta me niet verkeerd, ik loop op wolkjes”, voegt hij er snel aan toe, voordat we het tegendeel zouden durven vermoeden. “De job is gewoon geweldig, nog veel beter dan ik had verwacht.” Of Van Goethem het rectorship als een bekroning van zijn carrière ziet? “Zo zou ik het niet noemen, want ik had nooit gepland rector te worden. Ik heb soms iets van een jager, die intuïtief sterk is en zodoende de juiste beslissing neemt wanneer zich een keuzemogelijkheid voordoet. Als ik het geluk heb twee mandaten te voltrekken, tel ik 65 jaar. Dan volgt er nog een leven, hè!”

Als we polsen naar zijn relatie met professor Meeusen, die het tijdens de rectorverkiezing met 48,6 procent van de stemmen nipt moest afleggen tegen Van Goethem, weet de rector ons te verzekeren dat we niet naar sensatie hoeven te zoeken: “We komen heel goed overeen. Op geen enkele manier zit er een haar in de boter. Verkiezingen zijn een wat ruw genre, met name de debatten. Elkaar zo openlijk kritiek geven vond ik allesbehalve plezierig. Het toont weer eens hoe hard de politieke wereld is. Als professoren zijn we geprivilegieerden, want de pers buigt driedubbel voor ons. Terwijl een hoogleraar steeds keurig zijn interview mag nalezen, wordt op een politicus zonder meer gesjot.”

Na deze ondervinding blijft het een tijdje stil, een teken dat we genoeg informatie verzameld hebben en het interview erop zit. Van Goethem schuift het krakkemikkige stoeltje naar achter en wil afscheid nemen, als er net een collega-academicus passeert die schichtig in diens richting knikt. Wanneer de man weg is, geeft de rector nog een laatste opmerking: “Dat vind ik dus confronterend: er zijn bepaalde mensen die me bijna geen *goeiendag* meer durven wensen. Gezag is nodig, maar ik blijf gewoon Herman Van Goethem hoor, mens van vlees en bloed.” ■

en wa moet da kosten, professor?

de cursus- en handboekenmarkt onder de loep

tekst: Ken Van Oproy, Quinten Van den Broeck en Ruben Bal ■ beeld: Lie Van Roeyen

Een nieuw academiejaar brengt voor studenten nieuwe budgettaire kopzorgen met zich mee. Na een dure zomer vol niet te missen festivals, onontbeerlijke Vietnamreizen en twee of drie obligate citytrips, wacht de student bij de start van het academiejaar opnieuw een grote uitgave: de onvermijdelijke aanschaf van het cursusmateriaal. Met alle cursussen, readers en handboeken die je om de oren vliegen kan dit een prijzig plaatje worden. Maar de student, besparingsdier in hart en nieren, zou zichzelf niet zijn als hij geen manier vond om de kost van die vermaledijde cursussen wat te drukken.

Nee, we hebben het niet over Cara Pils, het betaalbare ambrozijn der studenten, maar over de overkoepelende studenten-cursusdienst die deze maand het levenslicht ziet. In tijden waarin 'democratisering' het toverwoord lijkt en menig eerstejaarsstudent letterlijk bezwijkt onder de studie(boeken)druk, werpt zij zich op als beschermer van de studentikoze belangen. Hoeveel aandacht wordt er eigenlijk besteed aan de kostprijs van het studiemateriaal? *dwers* zocht het voor je uit.

padafhankelijke geschiedenis

Toen de Universiteit Antwerpen in 2003 werd opgericht – na de fusie van haar voorgangers UFSIA, RUCA en UIA – had dat een impact op de cursusleveranciers. Vandaag wordt het studiemateriaal voor studenten op de buitencampussen ter beschikking gesteld door de cursusdiensten van onze alma mater zelf. Die bevinden zich op Campus Drie Eiken en Campus Groenenborger.

Op de Stadscampus is het daarentegen vooral Universitas die de studenten onder een stapel syllabi bedelft. Deze oneigenlijke cursusdienst van de Stadscampus was jarenlang een onderdeel van Unifac tot het zich eind jaren 70 afsplitste en door twee studenten werd omgevormd tot een bedrijfje. “We kopieerden lesnota’s van studenten. Nu ja, eigenlijk was het in die tijd nog stencilen; kopieermachines konden we ons niet veroorloven”, herinnert een van de oprichters zich. Vandaag is Universitas uitgegroeid tot een moderne onderneming die niet alleen de cursussen voor UAntwerpen en AP Hogeschool drukt, maar die bijvoorbeeld ook alle syllabi van de twintig grootste opleidingscentra in België verstuurt. Tegenwoordig maken cursussen nog slechts 25 procent van de omzet van Universitas uit.

Voor handboeken moet je dan weer in de eerste plaats bij Acco zijn. Dit Leuvense bedrijf werd halverwege de jaren 50, toen de studiekost torenhoog was, door enkele studenten uit de grond gestampt. Sindsdien opende de coöperatieve vennootschap zeven vestigingen.

Leidt die situatie er niet toe dat cursussen op de buitencampusen stukken goedkoper zijn? Dat een universitaire dienst goedkoper te werk gaat dan twee bedrijven met winstoogmerk die een quasimonopolie en een gecombineerde jaaromzet van zeventien miljoen euro hebben, lijkt een evidentie, en dus namen we de proef op de som. Een kleine steekproef leerde ons echter dat Universitas ongeveer € 0,02 aanrekenet per bladzijde. Voor een syllabus van een van de buitencampusen moet je afgerond € 0,03 per bladzijde betalen.

waakhonden vs. geldwolven?

Betekent dit dat de cursusdiensten van de verschillende studentenclubs op de Stadscampus met existentiële crisissen kampen waar zelfs een filosofiestudent nog een puntje aan kan zuigen? Toch niet. Vooral voor handboeken en lijvige cursussen betaal je als student soms nog te veel. Dat bewijst onder meer het bescheiden succes dat Klio (studentenclub Geschiedenis) onlangs boekte. Het wist professor Christian Laes ervan te overtuigen om zijn cursus Oudheid bij hen uit te brengen, omdat ze hem goedkoper konden aanbieden dan Acco. Als gevolg daarvan verlaagde Acco de prijs waardoor de aankoopprijs voor Acco-leden zelfs lager kwam te liggen dan via de studentenvereniging het geval was!

De cursusdiensten willen als waakhond fungeren en de monopoliepositie van Universitas en Acco blijven afzwakken. Ze hopen de prijs voor de student zo veel mogelijk te drukken en willen die rol nog lang op zich blijven nemen. Dat beaamt ook Beau Vingerhoets, voorzitter van Weduc, de cursusdienst van Wikings-NSK (faculteit TEW): “Zeker voor handboeken kan je soms te veel betalen. Dankzij onze zoektocht naar/lobbywerk bij sponsors (*coverbranding*) en samenwerkingen met uitgeverijen als De Boeck, slagen we er geregeld in om ze goedkoper aan te bieden. Al blijft het uiteindelijk de prof die bepaalt welke uitgever hij verkiest.” Bovendien verenigden de verschillende studentenverenigingen zich in wat vanaf september de ‘Cursusdienst UA Stadscampus’ zal gaan heten.

Of hen dat een sterkere onderhandelingspositie en meer bekendheid zal geven, blijft nog maar de vraag. Alle ‘cudi’s’ (Weduc, Sofia, PSW, Klio en Lingua) behouden immers hun eigen werking, openingsuren en materiaal. Ze zullen dus enkel een lokaal in het komidagebouw (de *resto*) delen. Beau: “Sofia drukte de cursussen boven haar stamcafé, het ter ziele gegane café Den Uil. In het lokaal dat de unief hen toekende mochten ze dat niet meer. Ook wij konden niks meer verkopen, nadat we ons lokaal in het Unifacgebouw moesten verlaten. (*Sorry Weduc, uw favoriete studentenblad had een warme journalistieke thuis nodig, nvd.*) Op ons voorstel zijn we toen beginnen zoeken naar een gemeenschappelijke locatie voor alle cursusdiensten en we kwamen bij de *resto* uit. Aanvankelijk was de universiteit niet gewonnen voor het voorstel, maar nu staat ze er helemaal achter.” Een verdere integratie zit er voorlopig evenwel niet in. “Daarvoor moet er eerst voldoende vertrouwen zijn en moeten er heel wat praktische moeilijkheden overwonnen worden,” benadrukt Beau, “maar op termijn kan het misschien wel.”

Met die woorden in het achterhoofd trokken we naar Tom Van Uffelen en Frank Libeer, algemeen directeurs van respectievelijk Universitas en Acco. Zelden hebben we mensen ontmoet die zo gepassioneerd meters cursussen doorklieven. De heren zijn echter niet onder de indruk. “We gaan daar niet heftig op reageren,” zegt Frank Libeer vastberaden, “het is een vrije markt.” Ook Van Uffelen is niet bang: “Cursusdiensten van studentenclubs hebben altijd al bestaan. Proffen stappen wel eens over naar zo’n studentendienst, maar dat gebeurt evengoed andersom. Bovendien bieden wij een continuïteit en professionaliteit die er bij studentenverenigingen niet kan zijn. Als hun printer stuk is, kunnen ze geen cursussen meer bezorgen en goede praesidia worden opgevolgd door ▶

praesidia met minder ondernemingszin. Bovendien krijg ik wel eens van uitgevers te horen dat ze problemen hebben met studentenverenigingen die, door hun beperkte werkingsbudget, hun facturen te laat betalen.”

wolven gedomesticeerd

“We zijn ons natuurlijk ook heel bewust van het belang van betaalbaar studiemateriaal. Daarom hanteren we het zogenaamde ‘solidariteitsprincipe’”, vult Libeer aan. “We passen op syllabi een maximale bladprijs toe door de drukkosten over alle studenten te verdelen. Daardoor zullen studenten uit minder populaire opleidingen of met erg dunne cursussen niet méér moeten betalen per bladzijde dan de studenten uit massarichtingen als Rechten bijvoorbeeld. Daarnaast zetelen in onze Raad van Bestuur ook vijf studenten die mee kunnen toezien op de prijzen. Sinds dit academiejaar is daar trouwens ook een Antwerpse vertegenwoordiger bij.”

Bij Universitas valt eenzelfde geluid te horen: “Ook wij hanteren een uniforme bladprijs ongeacht de oplage of het aantal bladzijden. Die is zelfs overeengekomen met de universiteit.” Dat Universitas en Acco ook de prijs proberen te drukken, is logisch volgens Van Uffelen, want “We moeten proffen en studenten nog steeds overtuigen om hun cursussen bij ons te laten drukken of kopen.” Daardoor is het verschil in kostprijs ten opzichte van de studentencursusdiensten naar eigen zeggen verwaarloosbaar klein. Toen Universitas tien jaar geleden plots geconfronteerd werd met een nieuwe concurrent die ver onder de prijs ging en de Karel de Grote Hogeschool als klant wegkaapte, werden alle prijzen opnieuw tegen het licht gehouden. De nieuwe speler verdween echter even snel als hij gekomen was. Het toont aan dat het geen sinecure is om onder de prijs van Universitas te gaan, die overigens sinds 2005 niet meer werd geïndexeerd.

Voor wie vertrouwd is met de werkwijze van het bedrijf hoeft dit niet te verbazen: het systeem is tamelijk kostenefficiënt. Zo worden cursussen steevast in kleinere oplages gedrukt. Doet er zich een tekort voor, dan wordt er *on demand* bijgedrukt om zo de stockrisico’s – die worden doorgerekend aan de student – tot een minimum te beperken. Daar stopt het niet, want zaakvoerder Van Uffelen ziet het groot: “Eigenlijk is het mijn droom om volledig zonder stock te werken. In een ideale wereld zouden alle proffen hun

cursussen eind juni binnen brengen. Studenten kunnen dan reeds tijdens de zomermaanden hun cursussen bestellen op onze webshop zodat wij slechts die cursussen moeten drukken waarvoor al betaald is.” Of dit haalbaar is voor drukbezette proffen die de eeuwig veranderende academische wereld moeten bijbenen, is nog maar de vraag. De kloof is alleszins nog groot. Halverwege september hadden sommige proffen hun cursus nog steeds niet ingeleverd, terwijl Universitas de uiterlijke datum op eind augustus had vastgesteld. Nochtans worden er al voor de sluiting van het academiejaar brieven verstuurd naar de faculteiten en hun professoren.

invloed van prof en universiteit

De oplettende lezer heeft al door dat proffen heel wat invloed hebben op de uiteindelijke prijs van hun cursus. Aangezien de universiteit geen duidelijk centraal beleid heeft op dit gebied en ook de departementen hier – voor zover we konden nagaan – niet bijsturen, is het de prof die bepaalt waar en hoe zijn cursus wordt uitgegeven.

Door te kiezen voor een studentencursusdienst wanneer die een lagere prijs aanbiedt, kunnen ze de markt competitief houden. Nog belangrijker, voor onze portefeuille alleszins, is dat proffen ook de afwerking kunnen kiezen: een syllabus laten inbinden of perforeren, het heeft allemaal een invloed op de prijs. Vanwege de vaste bladprijs is een cursus die volledig recto gedrukt is bij Universitas bovendien dubbel zo duur als een recto verso-exemplaar. Geen verwaarloosbaar verschil!

“Ik merk soms ook dat studenten dure handboeken moeten aankopen, terwijl ze er maar enkele hoofdstukken uit moeten kennen. Dat is eigenlijk niet nodig, want Universitas kan die hoofdstukken bij de uitgever opkopen en bundelen in een goedkopere reader”, aldus Van Uffelen. “Proffen plaatsen die hoofdstukken ook wel eens op Blackboard, maar als studenten ze dan zelf gaan afdrukken, komt het nog altijd duurder uit.” Voor er misverstanden ontstaan: proffen krijgen noch op de Stadscampus, noch op de buiten-campussen een vergoeding voor de verkoop van hun syllabi. Royalty's zijn onbestaande of verwaarloosbaar klein.

De meeste proffen zijn zich wel degelijk bewust van hun verantwoordelijkheid. Vaak komen ze zelfs op de proppen met creatieve oplossingen om het prijskaartje binnen redelijke grenzen te houden. Professor Bruno Peeters, voorzitter van de Antwerp Tax Academy, sleepte zo een sponsorovereenkomst met Deloitte in de wacht, dat nu elk jaar de kostelijke wetgevingsbundel (195 euro) cadeau doet aan alle masterstudenten Fiscaal recht en masterstudenten die fiscaalrechtelijke vakken volgen. “Het up-to-date houden van de uitgebreide en snel evoluerende fiscale wetgeving heeft immers een impact op de prijs. Van een goed boek over Romeins recht dat niet meer wijzigt, kunnen grotere oplagen worden gedrukt en dus zal de prijs ook lager liggen.” Daarnaast kwam er een studentenuitgave van het handboek Fiscaal recht dat met zeventig procent korting kan worden gekocht, omdat het wordt ‘gesponsord’ door de duurdere hardcovereditie die op de markt wordt aangeboden.

Of van de universiteit hetzelfde gezegd kan worden, is onduidelijk. Een centraal beleid lijkt te ontbreken. Daarenboven werd in het Onderwijs- en Examenreglement van dit jaar artikel 5.3.3 ingevoerd dat strikt genomen het delen van bijvoorbeeld powerpointslides door studenten verbiedt zolang er geen toestemming van de prof is. De bepaling mag dan wel een legitieme reden hebben, maar goedkopere studentencursussen kopen zit er dus niet meer in. (Meer hierover lees je op www.dwars.be in de uitgebreide webversie van dit artikel.) Studenten die problemen ondervinden met het betalen van hun studiemateriaal, kunnen wel bij het STIP terecht voor een financiële tussenkomst.

wa moet da kosten professor?

Tijdens onze zoektocht botsten we op veel manieren om de kostprijs nog meer te drukken: proffen kunnen hun cursussen vroeger indienen en recto verso laten drukken, Acco en Universitas vragen soms meer dan de studentencudi's die op hun beurt (nog) niet fusioneren wat hen meer slagkracht zou geven. Toch zagen we veel goede wil bovendien.

Vlieg dus maar met een gerust hart in het nieuwe academiejaar, want over de kostprijs én de kwaliteit van het studiemateriaal wordt gewaakt. “Wist je dat het biologisch afbreekbare plastiekje rond je syllabus al na vijf jaar verdwenen is als je het ritueel onder de grond begraaft?”, vertrouwt Van Uffelen ons nog toe. “En dat ongeacht of je het er in september of in juli hebt afgehaald ...” ▀

niemand'sland

bewijs v. wijsheid zkt. wegwijzer

tekst: Silke Rochtus ■ foto's: Natasja Van Looveren ■ illustraties: Anouk Buelens-Terryn

Gegroet studenten! Ik heb jullie land verlaten, daar waar pintjes vloeien als rivieren, cursussen meer kosten dan je 18m²-onderdak en niemand omkijkt wanneer je van maandag tot donderdag cornflakes als avondeten nuttigt. Met aarzelende, doch harde sprong kom ik terecht in het lage gras van het niemandsland. Ik noem het 'niemand'sland', omdat ik geen andere gepaste term vind voor het jaar waar mijn laatste check-in op SisA (*bye bye winkelkarretje*) en de eerste check-in op de werkvloer (de sleutelhanger voor die badge ligt al klaar) plaatsvinden. Mijn doel is hier neer te pennen wat mijn pad en gedachten kruist.

Mijn diploma dat het logo van de Universiteit Antwerpen draagt, komt nog maar vers van de pers en het lijkt alsof ik een schone lei in mijn handen geduwd krijg. Mijn studiecarière volgt in mijn schaduw, de nog te ontdekken toekomst ligt aan mijn voeten. Veel is nog niet uitgestippeld en in niemand'sland is *Google Maps* nog niet uitgevonden. Alles wat ik weet over de mysterieuze plek, beperkt zich momenteel tot het voelen van het stevige gras onder mijn voeten (geen warm omhelzend tapijt, maar stevig zoals dat van een voetbalveld), de deurklink van de universiteit nog porrend in mijn rug en de grote richtingwijzer naast me die roept dat ik kan kiezen tussen 'werken', 'reizen', terug 'studeren', maar ook nog altijd groenteboer kan worden in Australië.

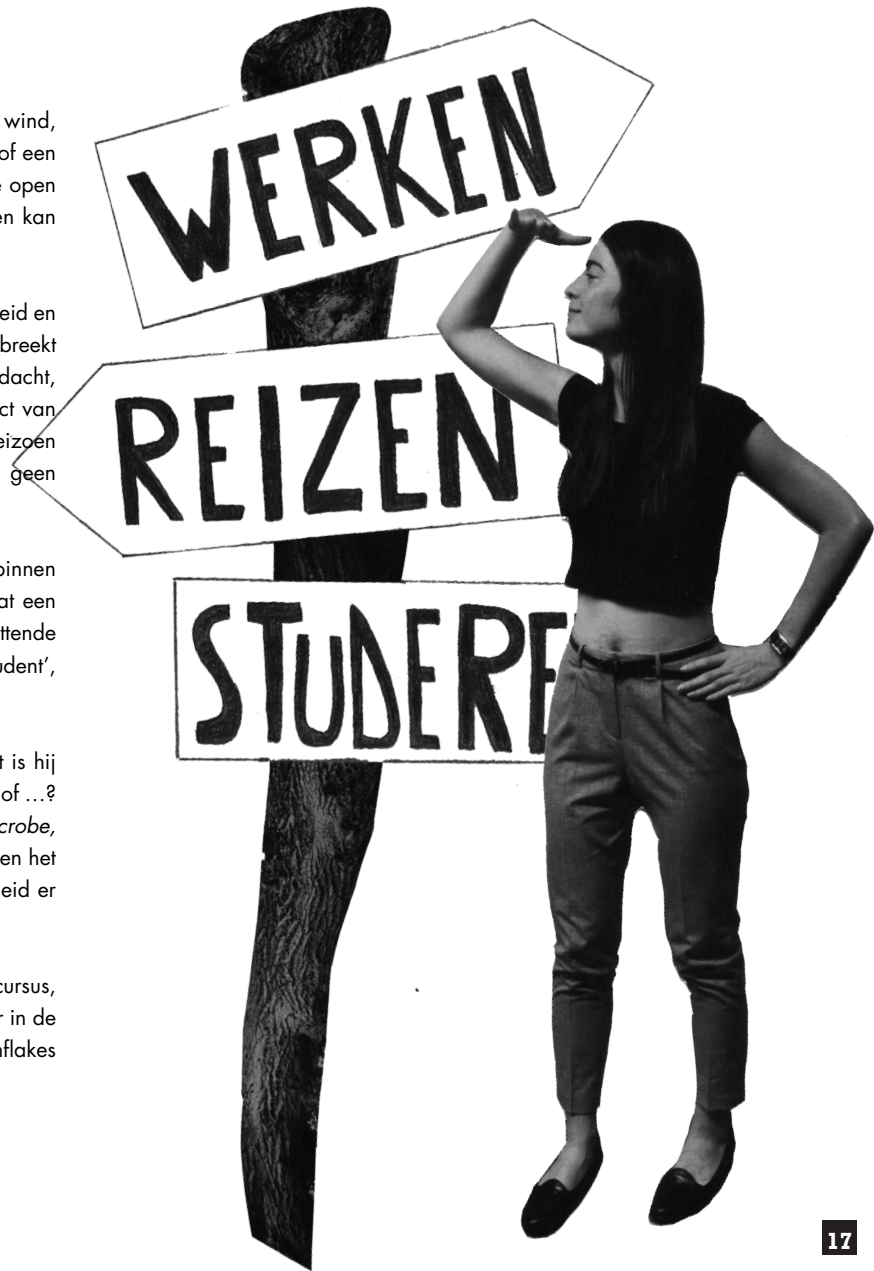
Ik richt mijn blik echter niet enkel op de wijzer. De groene zee van gras, levendig door de wind, versiert mijn aandacht. Ik verwacht hier en daar ook wel eens een verscholen plas modder of een kuil, waarin ik mijn eerste belastingbrief zal willen doen verdwijnen bijvoorbeeld, maar de open vlakke doet hier en nu een vlinder in mijn buik ontpoppen die alle windrichtingen op wil en kan ontdekken. Met 24 lenten jong ligt de horizon open.

Dat gevoel van vrijheid en vleugels brengt ook een zekere kwetsbaarheid met zich mee. Vrijheid en onzekerheid zijn zelden van elkaar gescheiden, zeker daar waar het de niemandslander ontbreekt aan identiteit. Zelden wordt de tocht in kaart gebracht. Het niemandsland krijgt amper aandacht, denk maar aan *Underemployed*, een serie van MTV uit 2012 die probeerde om het traject van afgestudeerde jongeren op een grappige manier te brengen en waarvan de stekker na één seizoen werd uitgetrokken. Misschien is onze doelgroep te klein en te vluchtig, want ik ben nog geen Vlaamse versie over medeniemandslanders tegengekomen.

Tegelijk verlangt je omgeving dat het antwoord op de vraag “En wat ga je nu doen?” netjes binnen duidelijke, grijpbare hokjes past. Een vraag die eigenlijk niet zoekt naar een antwoord dat een werkwoord bevat, zoals ‘werken’, maar wordt verwacht eruit te zien als één allesomvattende beschrijving van je identiteit, die zowel inhoudt wie je bent als wat je doet, iets zoals ‘student’, ‘werknemer’, ‘werkgever’, ‘gepensioneerde’, ‘tiener’, ‘baby’ en noem maar op.

In het verleden was de niemandslander student, in de toekomst werkende mens. Maar wat is hij vandaag? Werkloos of werkzoekend of reiziger of ontdekker of laat lid van de *gap year club* of ...? Het woordje ‘of’ dat tussen deze hokjes staat, is een broedplaats voor de *quarterlife crisismicrobe*, een naar beestje dat als een gewicht je benen verzwaart. Dus laten we alle hokjes negeren en het woordje ‘of’ vervangen door ‘en’, want het ontbreken van een definitie geeft de mogelijkheid er zelf een te scheppen. Je hebt het tempo waarin je en’en verzamelt zelf in de hand.

Dat is waar ik nu mee bezig ben. Ik ben reiziger, werkzoekende, volger van een avondcursus, redacteur bij *dwers* en doorkruiser van het niemandsland. Met logboek in de hand en vinger in de lucht ga ik het komende jaar verkennen, niet meer vanuit een 18m²-kot en met de doos cornflakes nog dicht. ▀

centerfold

virtueel jagen aan de kaaien

beeld: Diana Dimbueni

wetenschapstalent aan de Universiteit Antwerpen

tekst: Jutta Buytaert ■ illustratie: Natasja Van Looveren

Op donderdag 22 september, de dag waarop de eerste *dwars* van dit academiejaar uitkomt, wordt in Amsterdam het 'New Scientist Wetenschapstalent 2016' verkozen. Achttien universiteiten uit Nederland en Vlaanderen nomineerden elk drie veelbelovende jonge wetenschappers. Daaruit selecteerde het toonaangevende populair-wetenschappelijk magazine *New Scientist* een top 25. Bij die 25 zitten ook twee kleppers van onze alma mater: biologe Sara Vicca en informaticus Steven Latré. De uiteindelijke winnaar wordt verkozen door het online stemmende publiek en de vakjury waarin onder andere Rik Torfs zetelt. Een uitgelezen gelegenheid om het onderzoek van onze genomineerden in de verf te zetten.

kunnen planten de wereld redden?

Sara Vicca onderzoekt de invloed van klimaatverandering op de koolstofcyclus van planten binnen landecosystemen. Ecosystemen wisselen continu enorm veel koolstof uit met de atmosfeer: jaarlijks is dat zo'n 120 petagram over de hele aarde samen.

Ter vergelijking: de jaarlijkse koolstofuitstoot van de mens bedraagt zo'n 10 petagram (1 petagram = 10^{12} kg). Momenteel nemen ecosystemen dus een beetje meer koolstof op dan ze afgeven, tot nu toe hebben ze zelfs zo'n 30 procent van de menselijke uitstoot gebufferd. Indien dit niet had plaatsgevonden, zou de concentratie van koolstofdioxide in de atmosfeer al veel hoger liggen. Toch is er geen reden om victorie te kraaien: klimaatveranderingen vormen een bedreiging voor deze buffer.

Concreet spitst het onderzoek van Sara Vicca zich toe op de opslag van koolstof in planten en hoe de verdeling daarvan afhangt van omgevingsfactoren. Uit zowel grote datasets als experimenten blijkt dat de opname van koolstof niet rechtlijnig is, maar onder meer afhangt van voedingsstoffen zoals stikstof en fosfor. Planten zullen in een andere mate koolstof uit de atmosfeer onttrekken wanneer door bijvoorbeeld droogte of verminderde bemesting de verhouding van deze nutriënten verandert. In de huidige klimaatmodellen wordt er echter van uitgegaan dat planten onder verhoogde CO_2 meer groeien en zo hun rol als buffer zullen blijven waarmaken, maar nutriënten maken geen deel uit van deze projecties.

examenkopieën voor studenten

tekst: Caroline Van de Pol ■ illustraties: Yannick De Meulder

Begin augustus kropen heel wat studenten weer achter hun boeken. Ze kregen een nieuwe kans om voor hun examen te slagen en hadden hopelijk geleerd uit hun fouten van de vorige poging. Wouter (fictieve naam), een student van de faculteit Toegepaste Ingenieurswetenschappen, wilde zich optimaal voorbereiden en vroeg de Universiteit Antwerpen om een kopie van zijn vorige examen. Die weigerde. Heeft UAntwerpen dat recht? Wat zijn eigenlijk de rechten van de student omtrent het opvragen van een examenkopie? Hoe pakken andere universiteiten dit aan? *dwars* zocht het voor je uit.

Wouter meende uit het recht op de passieve openbaarheid van bestuur, dat neergeschreven staat in artikel 32 van de grondwet, te kunnen afleiden dat studenten recht hebben op een kopie van hun examen. Voor documenten in het bezit van Vlaamse instellingen wordt dit verder geregeld in het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, dat stelt: "De (bestuurs)instantie is verplicht aan ieder natuurlijk persoon, rechtspersoon of groepering ervan die erom verzoekt, de gewenste bestuursdocumenten openbaar te maken door er inzage in te verlenen, er uitleg over te verschaffen of er een afschrift van te overhandigen."

De Universiteit Antwerpen is als publieke universiteit een overheid/bestuursinstantie en valt bijgevolg onder het toepassingsgebied van het decreet. Dit werd reeds bevestigd door de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en door Pascal Smet toen die nog minister van Onderwijs was. Een student heeft dus wel degelijk recht op een kopie van zijn examen, wanneer zijn aanvraag overeenkomstig het decreet voldoende

duidelijk en niet onredelijk is. Het zou bijvoorbeeld onredelijk zijn om de kopieën op te vragen van alle examens en herexamens over de afgelopen twee academiejaren van 23 basisvakken binnen dezelfde opleiding (echt gebeurd overigens!).

Volgens de Universiteit Antwerpen werd de initiële aanvraag van Wouter geweigerd omdat de mogelijkheid om een examenkopie op te vragen nog niet volledig was uitgeklaard op universitair niveau. Naar aanleiding van de weigering bracht Wouter het onderwerp voor de Onderwijscommissie. Daar werd beslist dat studenten onder bepaalde voorwaarden een examenkopie kunnen opvragen. Ze moeten met name een financiële vergoeding van 20 euro per examen betalen en een geheimhoudingsdocument ondertekenen. Deze regeling geldt slechts tijdelijk, de juridische dienst van de universiteit is momenteel bezig met het opvolgen van dit proces.

Onze redacteur deed zelf de test en verzocht de faculteit TEW via mail tweemaal om een examenkopie. Hier is tot op moment van publicatie nooit reactie op gekomen. Het ziet er dus naar uit dat er binnen de universiteit nog steeds geen algemene actie is ondernomen. Ook in het Onderwijs- en Examenreglement (OER) van onze universiteit wordt niks vermeld over examenkopieën. Enkel het recht van de student op bespreking en inzage van het examen staan hierin beschreven. Ook het OER van de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel vermeldt niets over het recht van studenten op een examenkopie. In het OER van de Katholieke Universiteit Leuven is dit wel terug te vinden. De KU Leuven is dus de enige grote Vlaamse universiteit die het recht op een kopie heeft neergeschreven in haar officiële reglement.

Wat houdt universiteiten dan tegen om examenkopieën te verschaffen wanneer een student hiervoor een aanvraag indient? Een eerste argument is dat de werkdruk enorm zou verhogen mocht elke student een kopie van zijn examen(s) vragen. De universiteiten zouden hier veel middelen en tijd aan moeten spenderen en daar hebben ze niet genoeg personeel voor. Het is natuurlijk moeilijk te voorspellen of het effectief zo'n vaart zou lopen. Indien enkel een kleine minderheid van ijverige tweedezitstudenten om een kopie vraagt, volstaat dit argument niet. Een ander argument, dat voornamelijk door proffen wordt aangehaald, is dat er door het uitgeven van examenkopieën op langere termijn databanken zullen ontstaan of op andere manieren examenvragen en -antwoorden doorgespeeld worden. Een prof zou in staat moeten zijn om nieuwe examenvragen te maken, maar gelet op de beperkte leerstof valt het te begrijpen dat die vragen niet onuitputbaar zijn. Anderzijds bestaan er nu ook al heel wat facebookgroepen waarin

lijsten met examenvragen te vinden zijn. Dit probleem doet zich dus niet enkel voor bij het uitgeven van examenkopieën. Een oplossing hiervoor zou kunnen zijn dat UAntwerpen in het OER vermeldt dat het verboden is om examenvragen met elkaar te delen.

Tot slot zou het uitgeven van examenkopieën tot gevolg kunnen hebben dat studenten nog meer in discussie gaan met de prof over hun resultaat nadat ze de verbetering ervan hebben kunnen inkijken. Dit zou proffen meer tijd en moeite kosten en in het ergste geval zouden er nog meer rechtszaken aangespannen kunnen worden tegen de Universiteit Antwerpen ter betwisting van een uitslag. Het valt dus te begrijpen dat UAntwerpen geen 'reclame' zal maken voor het verlenen van examenkopieën, maar het recht op een examenkopie is wel degelijk omschreven in een decreet. Een duidelijkere communicatie hierover zou al een stap in de goede richting zijn. ▀

de dwarsligger

in bed with Joonas

text and photo: Dagmar Tureluren

The *homo sapiens studentus* is a special species. Besides the typical activity of studying, the members of this species are known as real (night)life lovers. But do they have other secrets to unfold? *dwars* finds out in their natural habitat, the student dorm.

Joonas is a twenty-two-year-old Finn, hairdresser, fashion freak, art lover, student in professional sales and shameless people watcher (aren't we all?). In short, he is a busy guy who fits in perfectly in our city. This versatile student came all the way from Helsinki to live the Antwerp life.

big city life

Joonas has only been in Belgium since the 29th of August but he already loves our sparkling city, 't Stad. "Antwerp isn't that big, you can go everywhere without using the underground or tram. The citizens dress fashionably and look nice. Besides, everyone is super social, which makes me feel comfortable."

Besides his enthusiasm for the city, Joonas is equally enchanted by his new housemates. Back in Helsinki, he rented a student dorm in a building that counted approximately one hundred student rooms. However, the students hardly greeted one another. It seemed like everyone had their own group and they kind of ignored the others. Here in Antwerp, the fashion-conscious Finn is staying in a building with about eighty students.

That is quite a few too, nevertheless he remarks a main difference: his new housemates are immensely friendly. "I am very excited to see what the student life will be like. But I already know my housemates are up to date with the nightlife, so that won't be a problem (*laughs*)."

comfy couch

In Antwerp, Joonas enjoys the luxury of having a student room with his own shower. In Helsinki he shared a shower with other students and we all know how horrible that can be. Nonetheless, the shower isn't his favourite part of the new crib. His preference goes to his couch, without a doubt. It's comfy to chill on as well as convenient for his friends who come over to visit. So he didn't have any problems so far? "The biggest difficulty I run into here is definitely visiting the grocery store. The names of the products are all written in Dutch and French. Honestly, I often don't understand what they mean. A while ago, I went to the supermarket with a friend from Helsinki. We were looking for cream. Instead we apparently bought something totally different. I think it was whipped cream, but I am not sure at all. Anyhow, it tasted horrible!" ▀

UURTJE BROSSEN
even langs de ZOO

#studentenabonnement
#belachelijkgoedkoop

€50!

ZOOabonnement

Vergeet dat uur statistiek op maandagochtend en ga je batterijen opladen tussen het wild. En omdat alleen ook maar alleen is, breng je gratis en voor niks een keer een medestudent mee.

Ontdek alle voordelen en voorwaarden op
[ZOOantwerpen.be/studenten](https://www.zooantwerpen.be/studenten)

proffenprofiel: Rita Roggen

over een drukke agenda, bubbels en een klavertjevier

tekst: Amaury De Meulder ■ foto: Rita Roggen

De rubriek 'proffenprofiel' toont professoren zoals je ze nog nooit zag: als mensen. *dwars* stelt de vragen die bij menig student al jaren door het hoofd spoken; wat zijn/haar docent zoal op zijn brood smeert bijvoorbeeld. Professor Rita Roggen, docent aan de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, wordt als eerste van dit academiejaar bestookt met vragen.

U doceert in alle bachelorjaren Toegepaste Taalkunde en aan de masterstudenten Vertalen, u heeft een eigen vertaalbedrijf, tolkt tussendoor ook nog voor de Antwerpse rechtbank en bij conferenties hier en daar én u bent recent verkozen tot voorzitter van de Belgische Kamer van Vertalers en Tolken (BKVT). Hoe krijgt u dit alles gecombineerd? Die vraag stel ik me ook vaak! Wellicht door geregeld eens een steek(je) te laten vallen. Tot voor kort combineerde ik dat – weliswaar zonder voorzitterschap of bestuursmandaat binnen de BKVT – met het actieve moederschap en twee jaar zorg voor mijn papa. Weinig slapen dus, meestal maar zo'n vijf uur per nacht.

Wat doet u na zo'n overvolle werkweek om de batterijen op te laden?

Om echt af te kicken ga ik lopen tussen de velden, rond het fort en *nec plus ultra* op het strand of breng ik een dagje met Leonoor door, mijn eerste kleinkind.

Het departement Toegepaste Taalkunde verhuist dit jaar naar de Stadscampus. Wat zal u het meest missen aan Campus Zuid?

Ik heb daar meer dan veertig jaar van mijn leven gesleten. Het was mijn thuis! De gezelligheid, het wij-gevoel, de samenhang, de kleinschaligheid ... Het kwaliteitslabel – "Oh, u bent van de Schildersstraat! Dan zult u wel goed zijn." – is voltooid verleden tijd.

U heeft zowel aan de universiteit van Heidelberg als aan die van Antwerpen en Gent gestudeerd. Wat is het strafste verhaal uit uw zo gevarieerde studententijd?

Ik was zó braaf ... een seut. Maar misschien dit: de prof Vertalen Nederlands-Duits van de tweede licentie die ons tijdens het examen vroeg welke teksten we in de loop van het jaar hadden vertaald. "Professor, u hebt dit jaar geen enkele keer lesgegeven." Zijn oplossing? "Neem dan maar een krant en begin te vertalen op pagina één." Of de prof Engels die je *stupid bastard* en *silly cow* noemde als je fouten in je vertaling Nederlands-Engels had.

Ook nu volgt u de activiteiten van de studentenclub van Toegepaste Taalkunde op de voet. Is er veel veranderd ten opzichte van vroeger?

Heel veel. De relatie docent-student is totaal anders. Onze proffen gaven ons een onvoldoende omdat ze ons gezicht nog nooit hadden gezien. In beroep gaan kon niet. De prof was oppermachtig. Nu zijn wij dienstverleners en de studenten klanten. Er is vaak totaal geen respect meer voor de docenten en voor hun privéleven. Anderzijds vind ik persoonlijk de lossere omgangsvormen veel leuker. Zolang er maar respect blijft. Echt volwassen is de student die mij tijdens de cantus 'Rita' noemt en in de les 'mevrouw'.

U bent opgegroeid in het West-Duitsland van voor de val van de muur. Hoe verschilt uw kindertijd van die van uw eigen kinderen?

Mijn kinderen hebben een thuis. Mijn vader was lid van de NAVO en wij zijn zowat twintig keer verhuisd. Bovendien gingen we vanaf de leeftijd van twaalf jaar op internaat, een levenslang trauma: in een kasteel dat eigenlijk een kazerne was, stonden voor de kleine meisjes honderd bedden klaar, netjes in vier rijen van 25, gescheiden

door een kast aan het hoofdeinde en een stoel aan het voeteinde. Waar bleef je met je verdriet(jes), je vragen, je twijfels? En er was de constante dreiging dat de Russen over de Rijn zouden komen en wij niet meer tijdig in België zouden geraken ...

Mijn vader drilde zijn kinderen, zelfs het beste was niet goed genoeg. Ik probeerde mijn kinderen andere waarden bij te brengen: doe je best en dan zien we wel. Ik wilde vooral gelukkige kinderen, geen carrièremensen. Ik noem mijn gezin vaak mijn 'klavertjevier' en ben er bijzonder trots op.

Wat heeft de Bondsrepubliek dat ons koninkrijkje niet heeft?

Het is wat verminderd, maar Duitsers blijven gedisciplineerd. *Ordnung muss sein*. Ook al blijven ze zich schuldig voelen voor de fouten uit het verleden, toch is er meer vrijheid. Je mag jezelf zijn, je mag je mening verkondigen. Mijn Duitse leeftijdsgenoten waren in alle opzichten veel vrijer dan wij. Zij kenden de pil, wij moesten nog als maagd huwen.

Van welke taalfout in het Nederlands krullen uw tenen het kromst?

Dat is een moeilijke. Kleine voetjes, kleine teentjes, maar toch. Heel ergerlijk vind ik: "Hoe *noemdegij?*" 'Noemen' in plaats van 'heten', dus. 'Groter als mij' in plaats van 'groter dan ik'. En mensen die niet snappen dat in se alles fysica is, maar niet fysiek. Regen is een fysisch verschijnsel, maar als ik een uur ga lopen, ben ik fysiek moe.

Als een student u een eindejaarscadeau zou geven, met welke fles zou deze bij u goede punten scoren?

Bubbels, graag uit de buurt van Reims. Maar ik ben er wel zuinig op, enkel bij speciale gelegenheden. Anders wordt het een dagelijkse zonde. Daarvoor is er Tönissteiner of het plat water uit mijn 'gezond kraantje' met een takje munt of een schijfje komkommer.

Is er een Duitse levenswijsheid die u onze lezers nog *ans Herz* wil legen?

Mijn lijfspreuk is een Franse: *La grimace est plus jolie quand on rit*. Of uit Le Petit Prince: "On ne voit bien qu'avec le coeur" en "C'est le temps que tu as perdu pour ta rose qui rend ta rose si importante". Ik heb ook veel bewondering voor Angela Merkel. Dus, samen met haar zeg ik: "Wir schaffen das!"

Hartelijk dank, professor!

de thuisblijvers

erasmusproblematiek aan UAntwerpen

tekst: Donna Kerseboom ■ beeld: Natasja Van Looveren

Elk jaar vertrekken er studenten van UAntwerpen voor één of twee semesters naar het buitenland. Om te studeren, nieuwe mensen te leren kennen en een nieuw land te ontdekken. In zo'n uitwisseling kruipen heel wat uren voorbereiding en administratie, maar uiteindelijk is het dat helemaal waard, toch? Behalve als je niet mag gaan. dwars ging in gesprek met studenten, UAntwerpen en de Studentenraad om uit te zoeken wat er verbeterd kan worden.

Het mag gezegd worden dat studenten die niet kunnen vertrekken flink in de minderheid zijn. Maar aangezien UAntwerpen er zo op hamert dat op Erasmus gaan belangrijk is, valt het wel op dat studenten om een andere reden dan het niet behalen van vakken thuis moeten blijven. De redenen waarom studenten uiteindelijk niet kunnen gaan zijn erg uiteenlopend.

ervaringen van studenten

dwars sprak met de ongeluksvogels die een niet zo internationale ervaring hebben beleefd. Margot Vandersmissen heeft zelf haar inschrijvingsprocedure stopgezet. Ze zou naar Lancaster gaan om daar aan

de Master Taal- en Letterkunde Engels te beginnen, maar de communicatie tussen Lancaster University en UAntwerpen verliep erg stroef. Zo dacht men in Lancaster dat ze daar haar masterscriptie zou schrijven en moest ze allerlei extra bewijzen en motivatiebrieven indienen. Aangezien ze hierdoor elke week (of zelfs elke dag) meerdere mails moest schrijven en ze tegelijkertijd haar bachelorscriptie nog tot een goed einde moest brengen, besliste ze om niet te gaan.

Voor Dido Jacobs ging het niet om stroeve communicatie, maar het gebrek eraan. Deze studente Taal- en Letterkunde Nederlands-Engels zou naar Londen gaan in september, maar kwam er veel te laat achter dat ze daar geen vakken van de opleiding Engels kon volgen. Bovendien veranderde dit jaar het curriculum van haar opleiding, waardoor vakken in Londen die eerst als vervanging konden dienen, nu niet meer aansloten bij haar vakken aan UAntwerpen. Daar heeft ze echter absoluut geen waarschuwing over gekregen van de universiteit.

Daarentegen zijn er natuurlijk ook studenten die wel een erg goede ervaring hebben met hun uitwisseling. Amaury De Meulder, student Toegepaste Taalkunde,

zegt bijvoorbeeld dat hij juist bijna geen problemen ervoer. Hij merkt wel op dat de aanvraagprocedure erg aan de student wordt overgelaten. Het is vaak moeilijk om vervangende vakken te vinden en contact te zoeken met de buitenlandse universiteit. Hij vermoedt zelf dat deze procedure zo ingewikkeld is om de meest gemotiveerde studenten eruit te filteren. Op die manier kunnen alleen de mensen die er de moeite voor over hebben, naar het buitenland vertrekken.

UAntwerpen verheldert

Wat heeft de universiteit hierover te zeggen? De Dienst Internationale Samenwerking informeert ons dat van de 792 aanvragen die in februari 2016 werden afgesloten, nu slechts 608 mobiliteiten effectief doorgaan. Ze vermelden er wel meteen bij dat dit verschil natuurlijk meerdere oorzaken kan hebben. Zo kan het gaan om dubbele aanvragen, studenten die zelf hebben afgezien van hun aanvraag, die niet mochten vertrekken van hun opleiding of die niet werden aangenomen door de gastinstelling. Per faculteit verschillen de oorzaken, mede doordat het op elke faculteit anders geregeld wordt en ze allemaal een eigen coördinator hebben. Drie van deze coördinatoren waren bereid met ons te spreken.

De Erasmuscoördinator van de Faculteit Rechten, Mieke Briels, zegt dat de voornaamste reden voor afstel van vertrek op haar faculteit is dat studenten in september niet voor hun vakken geslaagd zijn. Er zijn niet per se regelingen die het voor rechtenstudenten moeilijker maken, maar wel is het belangrijk dat als je naar bepaalde landen gaat (Spanje, Italië, Frankrijk, Duitsland en Zwitserland) je daar wat vakken volgt in de landstaal. Vorig jaar waren er 52 kandidaturen, waarvan acht studenten werden weerhouden omdat hun studieloopbaan te zwak was. Uiteindelijk zijn er nog vijf mensen niet vertrokken omdat ze voor vertrek niet al hun vakken behaald hadden. Interessant is nog dat bij de Faculteit Rechten elke student nog vóór het indienen van de kandidatuur een persoonlijk adviesgesprek heeft. Hierin wordt gekeken naar budget, inhoud van de vakken, het verschil tussen kleine en grote steden en de taal die eventueel geleerd moet worden.

Bij de Faculteit Ontwerpwetenschappen weet Nele Simons ons te vertellen dat het percentage studenten dat bij hen niet vertrekt elk jaar erg schommelt. Maar er is wel altijd

genoeg plaats voor studenten die willen gaan, "Eigenlijk hebben de studenten dus zelf hun lot in handen". Ze denkt niet dat het op bepaalde faculteiten moeilijker is om te gaan, maar er zijn wel vakken die moeilijker te vervangen zijn en dan wordt er samen naar een oplossing gezocht. Haar advies is om op tijd met je aanvraag te beginnen, goed te informeren naar de vakken die een universiteit biedt, de verslagen op Blackboard te lezen van studenten die al zijn geweest en je zeker niet blind te staren op de bestemming.

Tot slot zegt Piet De Vroede dat het bij de Faculteit Sociale Wetenschappen op dezelfde manier werkt als bij de Faculteit Ontwerpwetenschappen. Ook daar is er een vak dat studenten niet mee kunnen nemen naar het buitenland, Statistiek II. Er is voor gekozen om voor uitgaande studenten een speciaal traject uit te bouwen, zodat ze het vanop afstand kunnen volgen. Zij zitten dit jaar met ongeveer twintig procent van de ingeschreven studenten die uiteindelijk niet vertrekken, maar daar zijn opnieuw heel uiteenlopende oorzaken voor.

kritische blik

De Studentenraad is al even bezig met de problemen rond Erasmusuitwisselingen. Elk jaar krijgt ze weer nieuwe klachten binnen en zelf kijkt ze ook kritisch naar hoe het proces verloopt.

Het valt Anais Walraven, voorzitter van de Studentenraad, op dat studenten vaak niet weten wanneer ze wel of niet mogen vertrekken. Soms komen studenten er op het laatste moment achter dat er iets mis is. Natuurlijk mag je van studenten verwachten dat ze zelf wat onderzoekwerk doen, maar als het zo vaak fout gaat, is de oorzaak misschien dat ze te weinig ingelicht zijn. Studenten realiseren zich vaak ook niet dat de aanvragen faculteitsgebonden zijn. Ze horen dan van vrienden van een andere faculteit verhalen over Erasmus en vragen aan hen hoe je dat het best regelt. Ze weten dan niet dat op hun faculteit misschien andere regels van toepassing zijn. Daarnaast worden modeltrajectstudenten steeds zeldzamer. Studenten die geen modeltraject volgen, voelen zich geen uitzondering meer en realiseren zich soms te laat dat ze bepaalde vakken hadden moeten behalen vooraleer ze op Erasmus zouden vertrekken. ▶

Aangezien UAntwerpen zo expliciet zegt dat er meer studenten op uitwisseling zouden moeten gaan, zou ze ook moeten proberen de begeleiding elk jaar te verbeteren. De Studentenraad probeert alle problemen bij de universiteit aan te kaarten. Het enige probleem is dat ze pas kan ingrijpen wanneer het al is misgelopen. Want wie controleert of de coördinatoren hun werk doorheen het jaar wel goed doen? Anaïs spoort studenten aan om hun verhaal te delen, zodat ze op die manier kunnen voorkomen dat dezelfde problemen het jaar erna weer ontstaan.

Om erachter te komen welke problemen studenten tijdens hun uitwisseling ervaren, startte de Studentenraad in samenwerking met *dwars* een enquête. De resultaten hiervan wil ze graag aan de Dienst Internationale Samenwerking voorleggen. Naast de vaker voorkomende problemen kwam hier onder andere een verhaal uit van een student die in het buitenland geen verblijfplaats heeft kunnen vinden. De hieraan gerelateerde feedback was dat studenten graag nog een informatiesessie zouden hebben voor vertrek. Daarin zou dan, in plaats van informatie over de inschrijving, informatie over huisvesting en verzekeringen moeten worden gegeven.

hoe moet het nu verder?

Stel, je bent een van deze ongeluksvogels. Wat doe je dan het best? Alle coördinatoren die we spraken, waren het erover eens dat het jaar erna nog eens proberen een goede optie is. Het is een geweldige ervaring en werkgevers zien het graag terug op je cv. Bedenk wel: zij zijn er nu eenmaal om de uitwisselingen te promoten. Het is natuurlijk best begrijpelijk dat je – met het vooruitzicht misschien weer niet te kunnen vertrekken – niet nog eens het hele traject wil doorlopen.

Gelukkig zijn er meer dan genoeg andere opties. Je kunt een stage of vrijwilligerswerk in het buitenland doen, geregeld via de universiteit (denk aan USOS) of via een studentenorganisatie (AIESEC). En ook heel belangrijk, deel je ervaring met de Studentenraad, zodat zij terugkerende problemen kan voorkomen. ▀

“ Er valt heel wat te zeggen over goede journalistiek. Een krant, of zo u wil een tijdschrift, is niet volledig zonder de bijdragen van de cartoonist of de satiricus. De betere kranten hebben dat allemaal. Tussen hun integer en correct journalistiek werk vindt men de grappige cartoon of de schertsende column. Dat is nodig. Dat verlicht de boel ...

Ben je benieuwd naar wat onze Brombeer nog meer te vertellen heeft? Tweewekelijks spuwt hij op dwars.be zijn gal.

tekst: de Brombeer ■ beeld: Yannick De Meulder

betweter

there's no such thing as a fish

tekst en beeld: Yannick De Meulder

Het is niet omdat je veel onnozele weetjes kent, dat je een betweter bent. Dat bewijst een van onze redacteurs elke maand door een waanzinnig interessant, ongelofelijk boeiend of verbluffend spannend feit te delen.

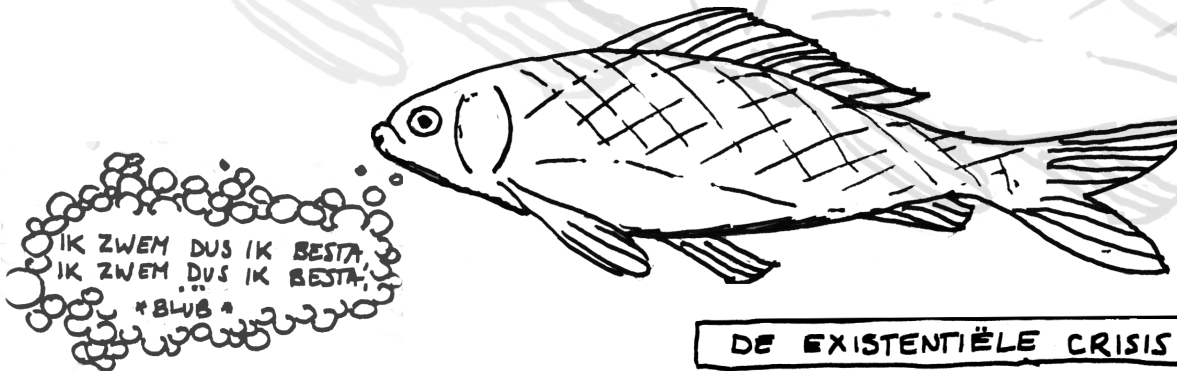
Vissen. Zo noemen we de dieren die in de zee leven. Alhoewel, niet alle dieren die in de zee leven zijn vissen en bovendien zijn er vissen die in rivieren en meren leven. Maar ook daarin leven niet alleen vissen. Oké, dan hebben alle dieren met vinnen toch de naam vis? Nee, ook niet! Want er zijn ook zoogdieren met vinnen.

Natuurlijk overdrijf ik nu. Hét kenmerk dat vissen onderscheidt van andere dieren zijn de kieuwen. Vissen hebben kieuwen, zoogdieren longen. Zoogdieren leggen bovendien geen eieren. Daarnaast zijn er nog een aantal kenmerken die de vissen onderscheiden van andere dieren die in het water leven. Daarom heten vissen vissen en klasseren we ze in een aparte categorie. Maar toch is het niet zo simpel. Vissen bestaan namelijk niet.

Dat is niet iets wat ik verzonnen heb en al zeker geen grap. Een veel slimmere persoon dan ikzelf, paleontoloog en bioloog Stephen Jay Gould, is na een levenslange studie over vissen tot deze conclusie gekomen.

Toch wil dat niet zeggen dat er geen dieren met schubben en kieuwen in onze zeeën en rivieren zwemmen. Het gaat over de categorie: de term 'vis' brengt dieren samen die absoluut niets met elkaar te maken hebben! Genetisch gezien heeft een zalm immers meer gemeenschappelijk met een kameel dan met een aal.

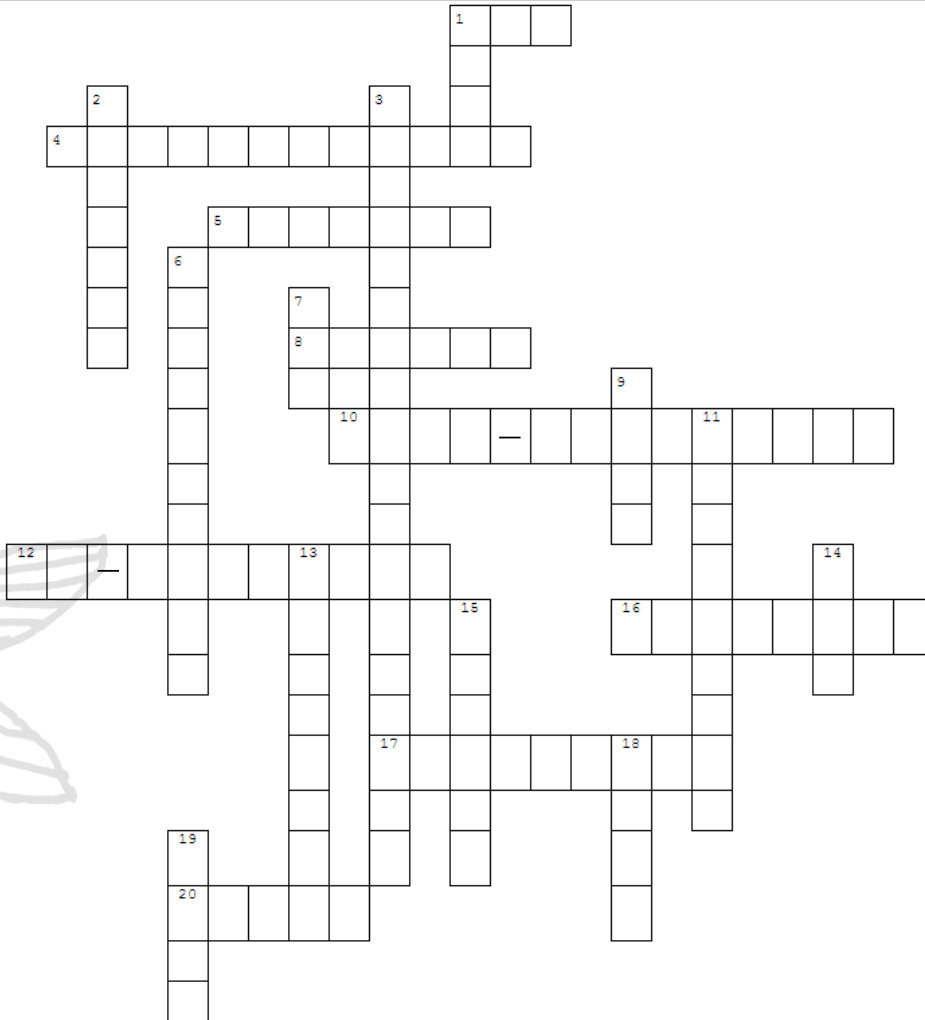
Doet je hoofd nu pijn en vind je me een vreselijke muggenzifter? Goed, want dat is de bedoeling van deze rubriek. Mensen die echter net zoals ik houden van nutteloze weetjes om iedereen gek mee te maken, moeten de podcast *No such thing as a fish* eens beluisteren. En onthoud, de volgende keer dat je opa je vraagt om mee te gaan vissen, je eigenlijk gaat zalmen. Of forellen. Of haringen. ▀

DE EXISTENTIËLE CRISIS VAN DE GOUDVIS

dwarwoordpuzzel

wie *dwars* leest, weet meer!

horizontaal

01. Onderwijs- en Examenreglement
04. ruil
05. 15de-eeuwse humanist
08. bier in het Oud-Grieks
10. niet Oost-Duitsland
12. twee leerkrachten voor één grotere klas
16. aantekeningen
17. kostschool
20. duplicaat

verticaal

01. onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers
02. papier als bewijs van wijsheid
03. oorzaak van smeltende ijskappen
06. kenmerk van een persoon of groep
07. klanknabootsing van een zoemend geluid
09. Engelstalig woord voor 'inwoner van Finland'
11. slimme stad
13. hoofdstad van Finland
14. een dier dat niet bestaat
15. het hoofd van de universiteit
18. studieboekenhandelaar op de Stadscampus
19. Belgische Kamer van Vertalers en Tolken

het LAATSTE WOORD zytholoog

tekst: Alexia D'hont

Je zal het maar voorhebben: het ligt op het puntje van je tong en toch kan je er niet opkomen. Dat ene woord ontglipt je keer op keer. Dit jaar schiet dwars alle schlemielen in zulke navrante situaties onverdroten ter hulp. Maandelijks laten we ons licht schijnen op een woord waar de meest vreemde betekenis, de meest rocamboleske herkomst of de grappigste verhalen achter schuilgaan. Deze keer: 'zytholoog'.

Dankzij de onuitputtelijke gekke woordenvloed van mijn collega's kende deze rubriek al vele gouden appels op zilveren schalen. Nu het mijn beurt is om aan jullie literaire geneugtes te voldoen, ligt de lat dus hoog. Om eerlijk te zijn, hoger dan de capaciteit die mijn nog niet afgekoelde zomervakantiebrein momenteel aankan.

De oplossing lag gelukkig om het hoekje. Voor 'het laatste woord' van deze eerste dwarseditie van het nieuwe jaar, heb ik besloten om jullie geesten te verruimen met niets minder dan het laatste woord uit de Dikke Van Dale der Nederlandse taal, zijnde de zytholoog. Deze wordt wel nog opgevolgd door enkele bizarre afkortingen zoals de zzz'er (zelfstandige zonder personeel) en zzz (klanknabootsing van een zoemend

geluid), maar zeg nu zelf, wie leest daar een artikel over – bijenliefhebbers geëxcludeerd. Het Griekse woord 'zythos', dat bier betekent, ligt aan de basis van deze term. Zytholoog is dus eigenlijk een chic synoniem voor bierkenner of *bieroloog*. Zoals een sommelier gespecialiseerd is in wijn, hoort de zytholoog een professional te zijn in het classificeren en degusteren van bier. De eetliefhebbers en keuzestressgevoeligen onder jullie hebben misschien al gemerkt dat er op restaurant een redelijk nieuwe trend is ontstaan, namelijk niet alleen een wijnkaart die aangepast is aan het menu, maar ook een bierkaart. Dit afstemmen van bier op de gastronomie valt in het vakgebied van de biersommelier, alsook de organoleptische analyse en kennis over spontane gisting.

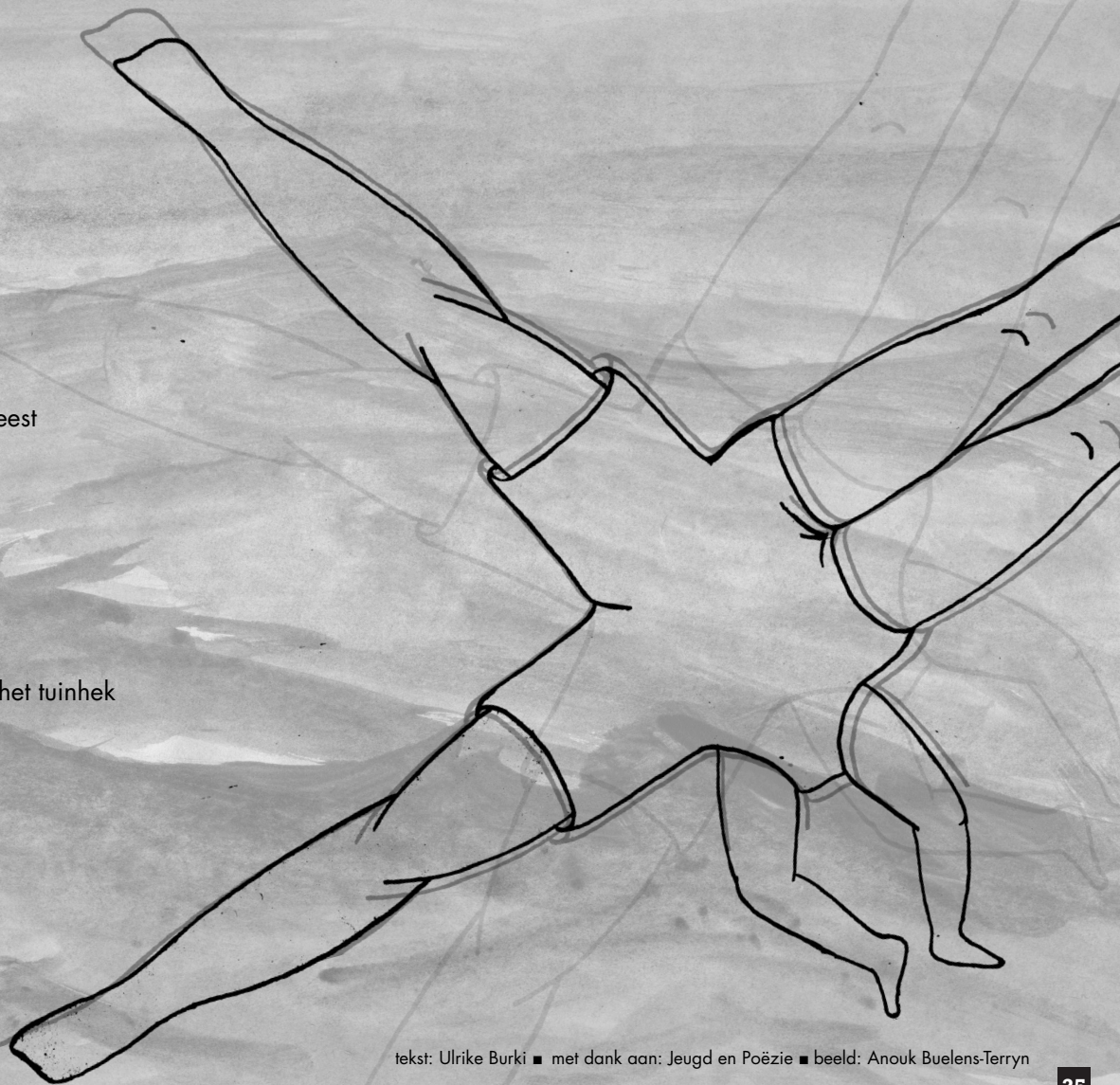
Organo-wa? Bij een organoleptische analyse wordt het karakter van het bier geproefd en aldus ingedeeld naargelang de prikkeling der zintuigen. Goed nieuws voor al wie na deze achtste vermelding van het woord bier hevig zit te watertanden: in België en Nederland is het mogelijk een opleiding te volgen tot zytholoog! In slechts twee cursusjaren kan je met avondlessen een meester worden in de zythologie, dit alles jammer genoeg niet aan UAntwerpen ... ▀

Ze zitten op het strand
de man, het kind en zij
op een blauwe badhanddoek
haar armen en haar benen wijd
een zeester, zegt hij,
heelt zichzelf als hij een stuk verloren is

zij bedenkt dat ze al lang niet meer is heel geweest
dat er al sinds het baren van het kind
een leegte in haar heerst
waarin ze soms de zee hoort klotsen
verder niets

ze neemt een spade, ze zegt,
laten we een put graven,
die dempen met alles wat ik al verloren heb
een balletje, twee puzzelstukken, de sleutel van het tuinhek
dit gesprek

Ulrike Burki

SCHOOL BE LIKE:

